

I

(Aktid, mille avaldamine on kohustuslik)

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 1638/2006,**24. oktoober 2006,****millega kehtestatakse üldsätted Euroopa naabrus- ja partnerlusinstrumendi loomise kohta**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikleid 179 ja 181a,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras, ⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Tehakse ettepanek abi kavandamise ja osutamise uue raamistiku kohta, et muuta ühenduse välisabi tõhusamaks. Käesolev määrus on üks üldinstrumentidest, millega toetatakse otseselt Euroopa Liidu välispoliitikat.

(2) Euroopa Ülemkogu kinnitas 12. ja 13. detsembri 2002. aasta Kopenhaageni kohtumisel, et Euroopa Liidu laienemine kujutab endast olulist võimalust arendada suhteid naaberriikidega, tuginedes ühistele poliitilistele ja majanduslikele väärtustele, ning et Euroopa Liit on endiselt kindel otsuses vältida uusi eraldusjooni Euroopas ja edendada stabiilsust ja heaolu Euroopa Liidu uutes piirides ja neist väljaspool.

(3) Euroopa Ülemkogu rõhutas 17. ja 18. juuni 2004. aasta Brüsseli kohtumisel veel kord kõnealuste naabritega koostöö tugevdamise tähtsust, tuginedes partnerlusele ja ühisomandile ning lähtudes demokraatia ja inimõiguste austamise jagamise väärtustest.

(4) Privilegeeritud suhtes Euroopa Liidu ja selle naabrite vahel peaks lähtuma pühendumisest ühistele väärtustele, sealhulgas demokraatiale, õigusriigile, heale valitsemistavale ja inimõiguste austamisele ning turumajanduse, avatud, eeskirjadel põhineva ja õiglase kaubanduse, säästva arengu ja vaesuse vähendamise põhimõtetele.

(5) On oluline, et käesoleva määruse alusel antav ühenduse abi oleks kooskõlas rahvusvaheliste kokkulepete ja

konventsioonidega, mille poolteks on ühendus, liikmesriigid ja partnerriigid, ning et abi andmisel võetaks arvesse poolte ühiselt tunnustatud rahvusvahelise õiguse põhimõtteid.

(6) Ida-Euroopas ja Lõuna-Kaukaasias on lepingusuhete aluseks partnerlus- ja koostöölepingud. Vahemere maades tagab Euroopa-Vahemere piirkonna partnerlus ("Barcelona protsess") piirkonna koostöö raamistiku, mida täiendab assotsiatsioonilepingute võrgustik.

(7) Euroopa naabruspoliitika kohaselt määratlevad Euroopa Liit ja partnerriigid üheskoos prioriteedid, mis kaasatakse ühiselt kokku lepitud tegevuskavade seeriasse, mis hõlmavad arvukaid eritegevuse võtmevaldkondi, sealhulgas poliitiline dialoog ja reform, kaubandus- ja majandusreform, õiglane sotsiaalne ja majanduslik areng, justiits- ja siseküsimused, energia, transport, infoühiskond, keskkond, teadustegevus ja innovatsioon, kodanikuühiskonna areng ning inimestevahelised kontaktid. Nende prioriteetide suunas liikumine aitab kaasa partnerlus- ja koostöölepingute ning assotsiatsioonilepingute potentsiaali täielikule realiseerimisele.

(8) Selleks, et toetada partnerriikide pühendumist ühistele väärtustele ja põhimõtetele ning nende püüdlusi tegevuskavade elluviimisel, peaks ühendusel olema võimalus osutada neile riikidele abi ja toetada mitmesuguseid nende omavaliseid ning nende ja liikmesriikide vahelisi koostöövorme eesmärgiga kujundada ühise stabiilsuse, julgeoleku ja heaolu vöönd, mis hõlmab olulisel määral majanduslikku integratsiooni ja poliitilist koostööd.

(9) Ühenduse abi oluline eesmärk on poliitiliste, majanduslike ja sotsiaalsete reformide edendamine naaberriikides. Vahemere piirkonnas järgitakse seda eesmärki "Vahemere ja Lähis-Ida piirkonna strategilise partnerluse" Vahemere-

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi 6. juuli 2006. aasta arvamus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 17. oktoobri 2006. aasta otsus.

- mõõtmel raames. Suhtes Põhja-Aafrikas asuvate Vahemere maadest naabritega võetakse arvesse Euroopa Liidu Aafrika strateegia asjakohaseid elemente.
- (10) On oluline, et Euroopa naabruspoliitika kohaselt naabruses asuvatele arengumaadele pakutav toetus oleks kooskõlas Euroopa Ühenduse arengupoliitika eesmärkide ja põhimõtetega, mis on esitatud nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate, Euroopa Parlamendi ja komisjoni 20. detsembri 2005. aasta ühisavalduses pealkirjaga "Euroopa konsensus arengu küsimuses" ⁽¹⁾.
- (11) Euroopa Liit ja Venemaa on otsustanud arendada oma konkreetset strateegilist partnerlust nelja ühisruumi loomise teel ning ühenduse abi kasutatakse selle partnerluse arendamiseks ja piiriülese koostöö edendamiseks Venemaa ja selle Euroopa Liitu kuuluvate naabrite vahelisel piiril.
- (12) Põhjamõõde on Euroopa Liidu, Venemaa, Norra ja Islandi vahelise koostöö alus ning on oluline, et ühenduse abi kasutatakse ka selle aluse elluviimist soodustavate tegevuste toetamiseks. Selle poliitika uued eesmärgid määratakse kindlaks poliitilises deklaratsioonis ja poliitilise raamistiku dokumendis, mis koostati 21. novembril 2005. aastal põhjamõõtmeliste ministrite kohtumisel kinnitatud suuniste alusel.
- (13) Vahemerepartnerite abistamine ja koostöö nendega peaks toimuma Euroopa-Vahemere piirkonna partnerluse alusel, mis loodi Barcelona 28. novembri 1995. aasta deklaratsiooniga, mida kinnitati 10. aastapäeval Euroopa-Vahemere piirkonna tippkohtumisel 28. novembril 2005. aastal, ning selles peaks arvestama antud kontekstis saavutatud kokkulepet kaupade vabakaubanduspiirkonna loomise kohta aastaks 2010 ja asümmeetrilise liberaliseerimise protsessile aluse panemise kohta.
- (14) On oluline soodustada koostööd nii Euroopa Liidu välispiiril kui ka partnerriikide vahel, eriti üksteisele geograafiliselt lähedal asuvate partnerriikide vahel.
- (15) Et vältida uute eraldusjoonte tekkimist, on eriti oluline eemaldada tõkked, mis takistavad tõhusat Euroopa Liidu välispiiri ülest koostööd. Piiriülese koostöö peaks aitama kaasa naabruses asuvate piirialade integreeritud ja jätkusuutlikule piirkondlikule arengule ja harmoonilisele territoriaalsele integratsioonile ühenduse piires ja naaberriikidega. Seda eesmärki on kõige otstarbekam saavutada, kombineerides välispoliitilisi eesmärgi keskkonnasäästliku majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvusega.
- (16) Selleks, et aidata naaberriikidel oma eesmärgi saavutada ning edendada koostööd nende ja liikmesriikide vahel, on soovitatav luua ühine poliitikal põhinev instrument, mis vahetab välja mitu olemasolevat instrumenti, tagades ühtsuse ja lihtsustades abiprogrammide planeerimist ja haldamist.
- (17) Instrument peaks toetama ka piiriülest koostööd partnerriikide ja liikmesriikide vahel, tõstes olulisel määral efektiivsust, toimides ühtse haldusmehhanismi kaudu ja ühtse menetluste kogumi kohaselt. Selles peaks lähtuma naabrusprogrammide aastatel 2004–2006 rakendamisest saadud kogemustest ning see peaks toimima sellistele põhimõtetele tuginedes nagu mitmeaastaste programmide planeerimine, partnerlus ja kaasrahastamine.
- (18) On oluline tagada, et Euroopa Majanduspiirkonda (EMP) kuuluvate riikide piirialad, mis praegu osalevad liikmesriike ja partnerriike hõlmavas piiriüleses koostöös, saaksid koostööd jätkata oma vahenditega.
- (19) Käesoleva määrusega kehtestatakse ajavahemikuks 2007–2013 rahastamispakett, mis moodustab eelarvepädevatele institutsioonidele peamise võrdlussumma vastavalt institutsioonidevahelise kokkuleppe (Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel eelarvedistsipliini ja usaldusväärse finantsjuhtimise kohta) ⁽²⁾ punktile 37.
- (20) Käesoleva määruse rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlus ⁽³⁾.
- (21) Halduskorra kasutamine peaks olema kohaldatav piiriülese koostöö rakendamist reguleerivate rakenduseeskirjade määratlemisel ning strateegiadokumentide, tegevusprogrammide ja strateegiadokumentide sätestamata erimeetmete vastuvõtmisel, mille väärtus ületab 10 000 000 euro suuruse osaluskindluse.
- (22) Kuna käesoleva määruse eesmärgi, nimelt edendada tihedamat koostööd ja järkjärgulist majanduslikku integratsiooni Euroopa Liidu ja naaberriikide vahel, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning need on oma ulatuse tõttu paremini saavutatavad ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuspõhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

⁽²⁾ ELT C 139, 14.6.2006, lk 1.

⁽³⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23. Otsust on muudetud otsusega 2006/512/EÜ (ELT L 200, 22.7.2006, lk 11).

⁽¹⁾ ELT C 46, 24.2.2006, lk 1.

(23) Käesolev määrus tingib vajaduse tunnistada kehtetuks nõukogu 29. juuni 1992. aasta määrus (EMÜ) nr 1762/92 (ühenduse ja Vahemere piirkonna kolmandate riikide vahel sõlmitud finants- ja tehnilise koostöö protokollide rakendamise kohta) ⁽¹⁾, nõukogu 11. juuli 1994. aasta määrus (EÜ) nr 1734/94 (finants- ja tehnilise koostöö kohta Läänekalda ja Gaza sektoriga) ⁽²⁾ ja nõukogu 23. juuli 1996. aasta määrus (EÜ) nr 1488/96 (Euroopa–Vahemere partnerluse raames toimuva majandus- ja sotsiaalstruktuuride reformiga kaasnevate finants- ja tehniliste meetmete (MEDA) kohta) ⁽³⁾. Käesolev määrus asendab ka nõukogu 29. detsembri 1999. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 99/2000 (abi andmise kohta partnerriikidele Ida-Euroopas ja Kesk-Aasias) ⁽⁴⁾, mille kehtivus lõpeb 31. detsembril 2006. aastal,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I JAOTIS

EESMÄRGID JA PÕHIMÕTTED

Artikkel 1

Sisu ja reguleerimisala

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse naabrus- ja partnerlus-instrument ühenduse abi osutamiseks heaolu ja heanaaberlikkuse piirkonna loomiseks, mis hõlmab Euroopa Liitu ja lisas loetletud riike ja territooriume (edaspidi "partnerriigid").

2. Ühenduse abi kasutatakse partnerriikide hüvanguks. Ühenduse abi võib kasutada liikmesriikide ja partnerriikide ning nende piirkondade ühishuvides eesmärgiga edendada piiriülest ja piirkondadevahelist koostööd vastavalt artiklile 6.

3. Euroopa Liit on rajatud sellistele väärtustele nagu vabadus, demokraatia, inimõiguste ja põhivabaduste austamine ja õigusriik ning Euroopa Liit püüab dialoogi ja koostöö kaudu edendada pühendumist neile väärtustele partnerriikides.

Artikkel 2

Ühenduse abi kohaldamisala

1. Ühenduse abi edendab tihedamat koostööd ja järkjärgulist majanduslikku integratsiooni Euroopa Liidu ja partnerriikide vahel ning eelkõige partnerlus- ja koostöölepingute, assotsiatsioonilepingute ning muude olemasolevate ja tulevaste lepingute rakendamist. See ergutab ka partnerriikide pingutusi, mille eesmärgiks on hea valitsemistava ning õiglane sotsiaalmajanduslik areng.

⁽¹⁾ EÜT L 181, 1.7.1992, lk 1. Määrust on muudetud määrusega (EÜ) nr 2112/2005 (ELT L 344, 27.12.2005, lk 23).

⁽²⁾ EÜT L 182, 16.7.1994, lk 4. Määrust on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 2110/2005 (ELT L 344, 27.12.2005, lk 1).

⁽³⁾ EÜT L 189, 30.7.1996, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 2112/2005.

⁽⁴⁾ EÜT L 12, 18.1.2000, lk 1. Määrust on muudetud määrusega (EÜ) nr 2112/2005.

2. Ühenduse abist toetatakse meetmeid järgmistes koostöövaldkondades:

- a) poliitilise dialoogi ja reformide edendamine;
- b) õigusnormide ühtlustamine kõrgemale tasemele kõigis asjaomastes valdkondades eelkõige selleks, et soodustada partnerriikide kasvavat osalemist siseturul ja kaubanduse intensiivistamist;
- c) selle poliitika väljatöötamise ja tõhusa rakendamise eest vastutavate riiklike institutsioonide ja asutuste tugevdamine, mida käsitletakse assotsiatsioonilepingutes, partnerlus- ja koostöölepingutes ning teistes mitmepoolsetes lepingutes, mille pooled on ühendus ja/või selle liikmesriigid ja partnerriigid ning mille otstarve on käesolevas artiklis määratletud eesmärkide saavutamise;
- d) õigusriigi põhimõtte ja heade valitsemistavade edendamine, sealhulgas riiklike haldusorganite tõhususe ning kohtusüsteemi erapooletuse ja tõhususe suurendamine, ning korruptsiooni- ja pettusevastase võitluse toetamine;
- e) säästva arengu edendamine kõigis valdkondades;
- f) jõupingutused piirkondlikuks ja kohalikuks arenguks nii maa- kui linnapiirkondades, et suurendada tasakaalu ning piirkondlikku ja kohalikku arengusuutlikkust;
- g) keskkonnakaitse, looduskaitse ja loodusvarade, sealhulgas magevee ja mereressursside säästva haldamise edendamine;
- h) vaesuse vähendamisele suunatud poliitika toetamine, et aidata saavutada ÜRO aastatuhande arengueesmäärke;
- i) poliitika toetamine, edendamaks sotsiaalset arengut, sotsiaalsel kaasamist, soolist võrdsuslikkust, mittediskrimineerimist, tööhõivet ja sotsiaalset kaitset, sealhulgas võõrtöötajate kaitset, sotsiaalset dialoogi ning ametiühingu õiguste ja põhiliste (sealhulgas laste tööd käsitlevate) töönormide austamist;
- j) tervise, hariduse ja koolituse edendamisele, sealhulgas mitte ainult peamistele nakkushaigustele ja mittenakkuslikele haigustele ja häiretele suunatud meetmete, vaid ka teenustele ja hea tervishoiukoolituse kättesaadavusele, sealhulgas tüdrukute ja naiste soojätkamis- ja imikutervis- hoiule suunatud poliitika toetamine;
- k) inimõiguste ja põhivabaduste, sealhulgas naiste ja laste õiguste kaitse edendamine;

- l) demokratiseerimise toetamine, sealhulgas kodanikuühiskonna organisatsioonide rolli tugevdamise, meedia mitmekesisuse edendamise ning valimiste jälgimise ja abi kaudu;
- m) kodanikuühiskonna ja valitsusväliste organisatsioonide arengule kaasaaitamine;
- n) turumajanduse arengu edendamine, sealhulgas meetmed erasektori toetamiseks ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate arenguks, investeringute soodustamiseks ja ülemaailmse kaubanduse edendamiseks;
- o) koostöö edendamine energia-, telekommunikatsiooni- ja transpordisektoris, sealhulgas seoses vastastikuse sidumise, võrkude ja nende talitlusega, rahvusvaheliste transpordi- ja energeetikaoperatsioonide julgeoleku ja ohutuse suurendamisega ning taastuvate energiaallikate, energiatõhususe ja puhta transpordi edendamiseks;
- p) kodanike toidu ohutuse tõstmisele suunatud meetmete toetamine, eelkõige sanitaaria ja fütosanitaaria valdkonnas;
- q) tõhusa ja turvalise piirijuhtimise tagamine;
- r) reformi toetamine ja võimekuse tugevdamine justiits- ja siseküsimustes, sealhulgas sellistes küsimustes nagu asüül, migratsioon ja tagasivõtmine ning inimkaubanduse, nagu ka terrorismi ja organiseeritud kuritegevuse, sealhulgas selle rahastamise, rahapesu ja maksupettuste, ennetamine ja nende vastu võitlemine;
- s) halduskoostöö toetamine läbipaistvuse ja teabevahetuse parandamiseks maksustamise valdkonnas, et võidelda maksustamise vältimise ja maksudest kõrvalehoidmise vastu;
- t) ühenduse teadus- ja innovatsioonitegevuses osalemise edendamine;
- u) liikmesriikide ja partnerriikide koostöö edendamine kõrghariduse ja õppejõudude, teadlaste ja üliõpilaste liikuvuse valdkonnas;
- v) kultuuridevahelise dialoogi, inimestevaheliste kontaktide, sealhulgas liikmesriikides elavate sisserändajate kogukondadega peetavate sidemete, tsiviilühiskonna- ja kultuuriasutuste vahelise koostöö ja noortevahetuse edendamine;
- w) ajaloo- ja kultuuripärandi kaitsmisele suunatud koostöö toetamine ning selle arengupotentsiaali edendamine, sealhulgas turismi kaudu;
- x) partnerriikide osalemise toetamine ühenduse programmis ja asutustes;
- y) piiriülese koostöö toetamine kohalike ühisalgatuste kaudu jätkusuutliku majandusliku, sotsiaalse ja keskkondliku arengu edendamiseks piirialadel ning integreeritud territoriaalse arengu edendamiseks ühenduse välispiiril;
- z) piirkondliku ja allpiirkondliku koostöö ja integratsiooni edendamine, sealhulgas asjakohastel juhtudel riikidega, kellel ei ole õigust käesoleva määruse alusel ühenduse abi saada;
- aa) toetamine kriisijärgses olukorras, sealhulgas pagulaste ja ümberpaigutatud isikute toetamine, ning abistamine suurõnnetusteks valmisoleku tagamiseks;
- bb) teabevahetuse soodustamine ja vahetustegevuse edendamine partnerite vahel seoses programmide alusel rahastatavate meetmete ja tegevustega;
- cc) ühiste temaatiliste väljakutsete käsitlemine vastastikust huvi pakkuvates valdkondades ning muude käesoleva määruse reguleerimisalas olevate eesmärkide taotlemine.

Artikkel 3

Poliitiline raamistik

1. Partnerlus- ja koostöölepingud, assotsiatsioonilepingud ja muud olemasolevad või tulevased lepingud, millega kehtestatakse suhted partnerriikidega, ning asjaomased komisjoni teatised ja nõukogu järeldused, milles sätestatakse suunised Euroopa Liidu poliitika kohta seoses nimetatud riikidega, moodustavad üldise poliitilise raamistiku käesolevast määrusest tuleneva ühenduse abi planeerimiseks. Ühiselt kokku lepitud tegevuskavad või muud samaväärsed dokumendid on ühenduse abiprioriteetide kehtestamisel peamiseks juhiseks.

2. Euroopa Liidu ja partnerriikide vaheliste lõikes 1 osutatud kokkulepete puudumise korral võib ühendus abi osutada juhul, kui see osutub otstarbekaks Euroopa Liidu poliitika eesmärkide saavutamisel, ning abiprogrammid planeeritakse nende eesmärkide alusel.

Artikkel 4

Vastastikune täiendavus, partnerlus ja kaasrahastamine

1. Käesoleva määruse kohane ühenduse abi üldjuhul täiendab või aitab kaasa asjakohastele riiklikele, piirkondlikele ning kohalikele strateegiatele ja meetmetele.

2. Käesoleva määruse kohane ühenduse abi kehtestatakse tavaliselt komisjoni ja abisaajate partnerluses. Partnerlus hõlmab vajaduse korral riiklike, piirkondlike ja kohalike ametiasutusi, majandus- ja sotsiaalpartnereid, tsiviilühiskonda ja teisi asjaomaseid asutusi.

3. Toetust saavad riigid kaasavad programmide ja projektide ettevalmistamisel, rakendamisel ja järelevalve teostamisel vajaduse korral asjaomaseid partnereid asjakohasel territoriaalsel tasandil, eelkõige piirkondlikul ja kohalikul tasandil.

4. Tavaliselt kaasrahastavad toetust saavad riigid käesolevast määrusest tulenevat ühenduse abi riiklikest vahenditest, abisaajate osalusest ja muudest allikatest. Kaasrahastamise nõuetest võib loobuda nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel ning kui see on vajalik kodanikuühiskonna ja valitsusväliste osalejate arengu toetamiseks meetmete osas, mille eesmärk on inimõiguste ja põhivabaduste edendamine ning demokratiseerimise toetamine.

Artikkel 5

Sidusus, ühilduvus ja kooskõlastamine

1. Käesoleva määruse alusel rahastatavad programmid ja projektid on kooskõlas Euroopa Liidu poliitikaga. Need on vastavuses ühenduse ja selle liikmesriikide partnerriikidega sõlmitud lepingutega ja neis austatakse mitmepoolsetest kokkulepetest ning rahvusvahelistest konventsioonidest tulenevaid kohustusi, milles nad on osalised, sealhulgas inimõiguste, demokraatia ja hea valitsemistavaga seonduvaid kohustusi.

2. Komisjon ja liikmesriigid tagavad käesoleva määruse alusel osutatava ühenduse abi ning ühenduse ja liikmesriikide poolt muude sisemiste ja väliste rahastamisinstrumentide kaudu ja Euroopa Investeeringuspanga (EIP) osutatava rahalise abi sidususe.

3. Komisjon ja liikmesriigid tagavad oma asjakohaste abi-programmide kooskõlastamise eesmärgiga tõsta tõhusust ja tulemuslikkust abi andmisel kooskõlas kehtestatud suunistega tegevuse kooskõlastamise tugevdamiseks välisabi valdkonnas ning poliitika ja menetluste ühtlustamiseks. Kooskõlastamine hõlmab korrapäraseid konsultatsioone ja asjaomase teabe sagedast vahetamist abitsüklite erinevate etappide vältel eelkõige praktilisel tasandil ning moodustab liikmesriikide ja ühenduse programmide planeerimise olulise osa.

4. Komisjon võtab koostöös liikmesriikidega meetmed, mis on vajalikud nõuetekohase kooskõlastamise ja koostöö tagamiseks mitmepoolsete ja piirkondlike organisatsioonide ja üksustega, näiteks rahvusvaheliste finantseerimisasutustega, ÜRO asutuste, fondide ja programmidega ning Euroopa Liidu väliste rahastajatega.

II JAOTIS

PLANEERIMINE JA VAHENDITE ERALDAMINE

Artikkel 6

Programmide liigid

1. Ühenduse abi rakendatakse käesoleva määruse alusel järgmiste vahendite abil:

- a) artiklis 7 osutatud üht ja mitut riiki hõlmavad ja piiriülesed strategiadokumendid ning mitmeaastased näidisprogrammid:
 - i) üht või mitut riiki hõlmavad programmid, mis käsitlevad ühele partnerriigile osutatavat abi või käsitlevad piirkondlikku ja piirkonnasest koostööd kahe või enama partnerriigi vahel, milles liikmesriigid võivad osaleda;
 - ii) piiriülese koostöö programmid, mis käsitlevad koostööd ühe või mitme liikmesriigi ja ühe või mitme partnerriigi vahel ning toimuvad piirkondades, mis külgnevad nende ühisosaga ühenduse välispiirist;

- b) artiklis 9 osutatud piiriülese koostöö ühised tegevusprogrammid, artiklis 12 osutatud iga-aastased tegevusprogrammid ja artiklis 13 osutatud erimeetmed.

2. Mitut riiki hõlmavates programmides võivad sisalduda piirkondadevahelise koostöö meetmed. Käesoleva määruse tähenduses on piirkondadevaheline koostöö liikmesriikide ja partnerriikide vahel toimuv koostöö, mille abil püütakse lahendada ühiseid probleeme, mille eesmärk on edendada ühishüve ja mis toimub liikmesriikide või partnerriikide territooriumil.

Artikkel 7

Planeerimine ja vahendite eraldamine

1. Üht või mitut riiki hõlmavate programmide strategiadokumendid võetakse vastu artikli 26 lõikes 2 osutatud korras. Strategiadokumendid kajastavad poliitilist raamistikku ja tegevuskavasid, millele on viidatud artiklis 3 ja need on kooskõlas artiklites 4 ja 5 sätestatud põhimõtete ja korraga. Strategiadokumendid kehtestatakse ajavahemikuks, mis vastab poliitilistele prioriteetidele, ning need sisaldavad mitmeaastaseid näidisprogramme, sealhulgas soovituslikke mitmeaastaseid rahaeraldusi ja esmatahtsaid eesmärke iga riigi või piirkonna jaoks kooskõlas artikli 2 lõikes 2 loetletud eesmärkidega. Nende suhtes tehakse vahekokkuvõtte või need vaadatakse vastavalt vajadusele läbi mis tahes muul ajal ja neid võib parandada artikli 26 lõikes 2 osutatud korras.

2. Üht või mitut riiki hõlmavate programmide kehtestamisel määrab komisjon läbipaistvaid ja objektiivseid kriteeriume kasutades kindlaks iga programmi jaoks tehtavad eraldised, võttes arvesse asjaomase riigi või piirkonna eripära ja vajadusi, Euroopa Liidu partnerluse ambitsioonikust seoses asjaomase

riigiga, edusamme kokkulepitud eesmärkide rakendamisel, sealhulgas halduse, reformide ning ühenduse abi haldamise ja vastuvõtmise suutlikkuse osas.

3. Üksnes piiriülese koostöö eesmärgil, et kehtestada artikli 9 lõikes 1 nimetatud rakenduslike ühisprogrammide nimekirja, soovituslikud mitmeaastased eraldised ja igas programmis osaleda võivad territoriaalsed üksused, võetakse artikli 26 lõikes 2 osutatud korras vastu üks või vajaduse korral mitu strateegiadokument. Kõnealused spetsiifilised strateegiadokumendid töötatakse välja vastavalt artiklites 4 ja 5 sätestatud põhimõtetele ja korrale ning need hõlmavad põhimõtteliselt kuni seitsmeaastast perioodi 1. jaanuarist 2007 kuni 31. detsembrini 2013.

4. Komisjon määrab kindlaks piiriülese koostöö programmidele eraldatavad vahendid, võttes arvesse selliseid objektiivseid kriteeriume, nagu abikõlblike alade elanikkond ja teised koostöö intensiivsust mõjutavad tegurid, sealhulgas piirialade eripära ning ühenduse abi haldamise ja vastuvõtmise suutlikkus.

5. Euroopa Regionaalarengu Fond edendab käesoleva määruse sätete alusel loodud ja rakendatud piiriülese koostöö programme. Euroopa Regionaalarengu Fondi toetussumma piiride jaoks partnerriikidega on kehtestatud nõukogu 11. juuli 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1083/2006 (milles nähakse ette üldsätteid Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta) ⁽¹⁾ asjaomastes sätetes.

6. Kriiside või demokraatiat, õigusriiki, inimõigusi ja põhivabadusi ohustavate asjaolude, loodusõnnetuste või inimese põhjustatud õnnetuste korral võib kasutada kiirmenetlust strateegiadokumentide eriotstarbeliseks läbivaatamiseks. See läbivaatamine tagab käesoleva määruse alusel osutatava ühenduse abi kooskõla abiga, mida osutatakse vastavalt teistele ühenduse rahastamisinstrumentidele, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ, Euratom) millega kehtestatakse stabiliseerimisvahend ⁽²⁾.

III JAOTIS

PIIRIÜLENE KOOSTÖÖ

Artikkel 8

Geograafiline abikõlblikkus

1. Artikli 6 lõike 1 punkti a alapunktis ii osutatud piiriülese koostöö programmid võivad hõlmata kõiki järgmisi piirialasid:

- a) kõik territoriaalüksused, mis vastavad NUTS 3. tasandile või sellega samaväärsed piki liikmesriikide ja partnerriikide vahelisi maismaapiire;
- b) kõik territoriaalüksused, mis vastavad NUTS 3. tasandile või sellega samaväärsed piki olulise tähtsusega mereteid;

- c) kõik rannikul asetsevad territoriaalüksused, mis vastavad NUTS 2. tasandile või sellega samaväärsed, mis piirnevad liikmesriikide ja partnerriikide ühise merebasseiniga.

2. Olemasoleva koostöö jätkumise tagamiseks ja muudel põhjendatud juhtudel võib lubada, et territoriaalüksused, mis piirnevad lõikes 1 osutatud territoriaalüksustega, osalevad piiriülese koostöö programmides vastavalt tingimustele, mis on sätestatud artikli 7 lõikes 3 nimetatud strateegiadokumentides.

3. Programmide koostamisel vastavalt lõike 1 punktile b võib komisjon kooskõlas partneritega teha ettepaneku, et koostöös osalemist laiendatakse kogu NUTS 2. tasandi territoriaalüksusele, mille piirkonnas NUTS 3. tasandi territoriaalüksus asub.

4. Komisjon määratleb artikli 7 lõikes 3 osutatud strateegiadokumentides nimekirja olulise tähtsusega mereteedest, tuginedes vahemaadele ja muudele asjakohastele geograafilistele ning majanduslikele kriteeriumidele.

Artikkel 9

Planeerimine

1. Piiriülest koostööd käesoleva määruse alusel tehakse mitmeaastaste programmide raames, mis hõlmavad piiri või piiride rühma koostööd ning mitmeaastaseid meetmeid, millega taotletakse ühtset prioriteetide kogumit ning mida võib rakendada ühenduse abi toel (edaspidi "ühised rakenduskavad"). Ühiste rakenduskavade aluseks on artikli 7 lõikes 3 nimetatud strateegiadokumendid.

2. Olulise tähtsusega maismaapiiride ja mereteede ühised rakenduskavad kehtestatakse asjakohasel territoriaalsel tasandil iga piiri kohta eraldi ning need hõlmavad abikõlblikke territoriaalüksusi, mis kuuluvad ühele või mitmele liikmesriigile ja ühele või mitmele partnerriigile.

3. Merebasseinide ühised rakenduskavad on mitmepoolsed ja hõlmavad abikõlblikke territoriaalüksusi, mis piirnevad ühise merebasseiniga, mis kuulub mitmele osalejariigile, sealhulgas vähemalt ühele liikmesriigile ja ühele partnerriigile, võttes arvesse institutsioonilisi süsteeme ja partnerluse põhimõtet. Need võivad hõlmata kahepoolseid tegevusi, mis toetavad ühe liikmesriigi ja ühe partnerriigi vahelist koostööd. Nimetatud rakenduskavad tuleb tihedalt kooskõlastada piiriüleste koostööprogrammidega, millel on Euroopa Liidus kehtestatud osaliselt kattuv geograafiline hõlmavus vastavalt määrusele (EÜ) nr 1083/2006.

4. Ühiseid rakenduskavasid koostavad liikmesriigid ja asjaomased partnerriigid asjakohasel territoriaalsel tasandil vastavalt nende institutsioonilisele süsteemile ja võttes arvesse artiklis 4

⁽¹⁾ ELT L 210, 31.7.2006, lk 25.

⁽²⁾ Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata.

osutatud partnerluse põhimõtet. Üldjuhul hõlmavad need seitsmeaastast perioodi alates 1. jaanuarist 2007 kuni 31. detsembrini 2013.

5. Riigid, välja arvatud osalejariigid, mis piirnevad ühise merebasseiniga, kus kehtestatakse ühine rakenduskava, võivad liituda kõnealuse ühise rakenduskavaga ja saada kasu ühenduse abist artiklis 11 osutatud rakenduseeskirjades määratud tingimustel.

6. Ühe aasta jooksul artikli 7 lõikes 3 osutatud strateegiadokumentide kinnitamisest esitavad osalejariigid komisjonile ühiselt ettepanekud ühiste rakenduskavade kohta. Komisjon võtab iga ühise rakenduskava vastu pärast seda, kui on hinnanud selle vastavust käesolevale määrusele ja rakenduseeskirjadele.

7. Ühiseid rakenduskavasid võib parandada osalejariikide, osalevate piirialade või komisjoni algatusel, et võtta arvesse muutusi koostööprioriteetides, sotsiaalmajanduslikku arengut, asjaomaste meetmete rakendamisel täheldatud tulemusi ning järelevalve- ja hindamisprotsessi tulemusi ning vajadust kohandada saadaoleva abi summasid ning vahendeid ümber suunata.

8. Pärast ühiste rakenduskavade vastuvõtmist sõlmib komisjon partnerriikidega rahastamislepingu kooskõlas nõukogu 25. juuni 2002. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (mis käsitleb Euroopa Ühenduste üldelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust) asjaomaste sätetega⁽¹⁾. Rahastamisleping sisaldab ühise rakenduskava elluviimiseks vajalikke õigusnorme ning selle peaks allkirjastama ka artiklis 10 osutatud ühine juhtorgan.

9. Osalejariigid valivad partnerluse põhimõtet arvestades ühiselt tegevused, mis on kooskõlas ühise rakenduskava prioriteetide ja meetmetega, millele antakse ühenduse abi.

10. Erilistel ja nõuetekohaselt õigustatud juhtudel, kui

- a) ühist rakenduskava ei saa osalejariikide või Euroopa Liidu ja partnerriigi vahelistes suhetes esilekerkivate probleemide tõttu kehtestada;
- b) osalejariigid ei ole hiljemalt 30. juuniks 2010 ühist rakenduskava komisjonile esitanud;
- c) partnerriik ei allkirjasta rahastamislepingut rakenduskava vastuvõtmisele järgneva aasta lõpuks;
- d) ühist rakenduskava ei saa osalejariikide vahelistes suhetes esilekerkivate probleemide tõttu rakendada;

võtab komisjon, pärast asjaomaste liikmesriikidega konsulteerimist, vajalikud meetmed, et võimaldada asjaomasel liikmesriigil kasutada Euroopa Regionaalarengu Fondi panust programmi vastavalt määrusele (EÜ) nr 1083/2006.

Artikkel 10

Rakenduskavade haldamine

1. Ühiseid rakenduskavasid viib põhimõtteliselt ellu liikmesriigis asuv ühine juhtorgan halduskoostöö kaudu. Ühist juhtorganit võib abistada ühine tehniline sekretariaat.

2. Osalejariigid võivad teha komisjonile ettepaneku, et ühine juhtorgan peaks asuma partnerriigis, tingimusel, et määratud asutusel on võimalik täielikult kohaldada määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 asjaomastes sätetes kehtestatud kriteeriume.

3. Käesoleva määruse kohaldamisel tähendab "ühine juhtorgan" mis tahes riigi- või eraasutust või -organit, sealhulgas riiki ennast, kes on riiklikul, piirkondlikul või kohalikul tasandil määratud ühise rakenduskavaga hõlmatud liikmesriigi või liikmesriikide ja partnerriigi või partnerriikide poolt ühiselt, kellel on ühenduse abi haldamiseks vajalik finants- ja haldussuutlikkus ning õigusvõime käesoleva määruse kohaselt vajalike lepingute sõlmimiseks.

4. Ühine juhtorgan vastutab ühise rakenduskava haldamise ja elluviimise eest kooskõlas usaldusväärse tehnilise ja finantsjuhtimise põhimõttega ning oma tegevuse õiguspärasuse ja korrektsuse tagamise eest. Selleks kehtestab ta asjakohased haldus-, kontrolli- ja raamatupidamissüsteemid ja -standardid.

5. Ühise rakenduskava juhtimis- ja kontrollisüsteem eristab selgelt juhtimise, sertifitseerimise ja auditeerimise ülesanded, kas ülesannete nõuetekohase lahususe kaudu juhtorganis või eraldi seisivate sertifitseerimis- ja auditeerimise organite määramise teel.

6. Ühiste rakenduskavade asjakohase rakendamise ettevalmistamiseks võib komisjon pärast ühise rakenduskava vastuvõtmist ja enne rahastamislepingu allkirjastamist lubada ühisel juhtorganil kasutada osa programmi eelarvest, et alustada programmi tegevuse rahastamist, näiteks juhtorgani tegevuskulude, tehnilise abi ja muude ettevalmistustegevuste kulude kandmiseks. Sellise ettevalmistusfaasi üksikasjalikud detailid lisatakse artiklis 11 osutatud rakenduseeskirjadesse.

⁽¹⁾ EÜT L 248, 16.9.2002, lk 1.

Artikkel 11

Rakenduseeskirjad

1. Rakenduseeskirjad, milles kehtestatakse käesoleva jaotise üksikasjalikud rakendussätted, võetakse vastu artikli 26 lõikes 2 osutatud korras.

2. Rakenduseeskirjadega kaetud küsimused hõlmavad teemasid nagu kaasrahastamise määr, ühiste rakenduskavade ettevalmistamine, ühiste juhtorganite määramine ja ülesanded, seirekomitee ja valikukomitee ning ühise sekretariaadi roll ja ülesanded, kulutuste abikõlblikkus, ühisprojektide valik, ettevalmistusfaas, ühenduse abi tehniline ja rahaline haldamine, finantskontroll ja auditeerimine, järelevalve ja hindamine, nähtavus ja võimalikele abisaajatele suunatud teavitustegevus.

IV JAOTIS

RAKENDAMINE

Artikkel 12

Tegevusprogrammide vastuvõtmine

1. Artikli 7 lõikes 1 osutatud strateegiadokumentide baasil koostatud tegevusprogrammid võetakse tavaliselt vastu igaks aastaks artikli 26 lõikes 2 osutatud korras.

Erandkorras, näiteks kui tegevusprogrammi ei ole veel vastu võetud, võib komisjon artiklis 7 osutatud strateegiadokumentide ja mitmeaastaste näidisprogrammide alusel võtta meetmeid, mis ei ole ette nähtud tegevusprogrammis, samade eeskirjade ja korra kohaselt, mida kohaldatakse tegevusprogrammide suhtes.

2. Tegevusprogrammidega määratakse taotletavad eesmärgid, sekkumisvaldkonnad, eeldatavad tulemused, halduskorra ja kavandatava rahastamise kogusumma. Nendes võetakse arvesse ühenduse abi varasema rakendamise õppetunde. Need sisaldavad rahastatavate toimingute kirjeldust, märget igale toimingule eraldatavate summade kohta ja rakendamise soovituslikku ajakava. Nendes määratletakse tulemuslikkuse näitajate liik, mille üle tuleb programmide raames rahastatavate meetmete rakendamisel teostada järelevalvet.

3. Komisjon võtab piiriülese koostöö ühisprogrammid vastu artiklis 9 osutatud korras.

4. Komisjon esitab tegevusprogrammid ja piiriülese koostöö programmid Euroopa Parlamendile ja liikmesriikidele tutvumiseks ühe kuu jooksul pärast nende vastuvõtmist.

Artikkel 13

Strateegiadokumentides ja mitmeaastastes näidisprogrammides sätestamata erimeetmete vastuvõtmine

1. Ettenägematute ja nõuetekohaselt põhjendatud vajaduste või asjaolude korral võtab komisjon vastu erimeetmed, mis ei ole sätestatud strateegiadokumentides ega mitmeaastastes näidisprogrammides (edaspidi "erimeetmed").

Erimeetmeid võib kasutada ka selleks, et rahastada tegevusi hädaabilt pikaajalisele arendustegevusele ülemineku lihtsustamiseks, sealhulgas tegevusi, mis on mõeldud avalikkuse parema ettevalmistuse tagamiseks, et tulla toime korduvate kriisidega.

2. Kui kõnealuste meetmete maksumus ületab 10 000 000 eurot, võtab komisjon need vastu artikli 26 lõikes 2 osutatud korras.

Artikli 26 lõikes 2 osutatud korda ei ole vaja kasutada muudatuste tegemiseks erimeetmetes, näiteks tehniliste kohanduste sisseviimiseks, rakendusperioodi pikendamiseks, assigneeringute ümberjaotamiseks prognoositud eelarve piires või eelarve suurendamiseks vähem kui 20 % võrra esialgse eelarvega võrreldes, tingimusel et need muudatused ei mõjuta komisjoni otsuses sätestatud esialgseid eesmärgi.

3. Erimeetmetega määratakse taotletavad eesmärgid, tegevusvaldkonnad, eeldatavad tulemused, halduskorra ja kavandatava rahastamise kogusumma. Need sisaldavad rahastatavate toimingute kirjeldust, märget igale toimingule eraldatavate summade kohta ja rakendamise soovituslikku ajakava. Nendega määratakse tulemuslikkuse näitajate liik, mille üle tuleb erimeetmete rakendamisel teostada järelevalvet.

4. Komisjon saadab erimeetmed, mille väärtus ei ületa 10 000 000 eurot, Euroopa Parlamendile ja liikmesriikidele teavitamise eesmärgil ühe kuu jooksul pärast otsuse tegemist.

Artikkel 14

Abikõlblikkus

1. Käesoleva määruse alusel on tegevusprogrammide, piiriülese koostöö programmide ja erimeetmete rakendamiseks vahendite saamiseks abikõlblikud järgmised:

- a) partnerriigid ja -piirkonnad ning nende institutsioonid;
- b) detsentraliseeritud organid partnerriikides, näiteks piirkonnad, departemangud, provintsid ja munitsipalteedid;
- c) partnerriikide ja -piirkondade ning ühenduse loodud ühisorganid;

- d) rahvusvahelised organisatsioonid, sealhulgas piirkondlikud organisatsioonid, ÜRO asutused, osakonnad ja missioonid, rahvusvahelised finantseerimisasutused ja arengupangad, kuivõrd need aitavad kaasa käesoleva määruse eesmärkidele;
- e) ühenduse institutsioonid ja asutused, kuid üksnes artiklis 16 osutatud toetusmeetmete rakendamiseks;
- f) Euroopa Liidu asutused;
- g) liikmesriikide, partnerriikide ja -piirkondade ning teiste kolmandate riikide järgmised üksused ja asutused, mis vastavad artiklis 21 osutatud ühenduse välisabile juurdepääsu käsitlevatele eeskirjadele, kuivõrd nad aitavad kaasa käesoleva määruse eesmärkidele:
 - i) avalik-õiguslikud või riigi osalusega asutused, kohalikud ametiasutused või omavalitsused ja nende konsortsiumid;
 - ii) äriühingud ja muud eraõiguslikud organisatsioonid ja ettevõtted;
 - iii) finantseerimisasutused, kes annavad, edendavad ja rahastavad erainvesteeringuid partnerriikides ja -piirkondades;
 - iv) punktis h määratletud mitteriiklikud osalised;
 - v) füüsilised isikud;
- h) järgmised valitsusvälised osalised:
 - i) valitsusvälised organisatsioonid;
 - ii) rahvusvähemusi ja/või vähemusrahvusi esindavad organisatsioonid;
 - iii) kohalikud kodanike rühmitused ja ettevõtjate liidud;
 - iv) kooperatiivid, ametiühingud, majandus- ja sotsiaaluve esindavad organisatsioonid;
 - v) detsentraliseeritud piirkondlikus koostöös ja integratsioonis osalevad kohalikud organisatsioonid (sealhulgas võrgustikud);
 - vi) tarbijaorganisatsioonid, nais- ja noorteorganisatsioonid, haridus-, kultuuri, uurimis- ja teadusorganisatsioonid;
 - vii) ülikoolid;
 - viii) kirikud ja usuühingud ning -kogukonnad;
 - ix) meedia;
 - x) piiriülesed ühendused, valitsusvälised ühendused ja sõltumatud fondid.

2. Kui see on oluline käesoleva määruse eesmärkide saavutamiseks, võib ühenduse abi anda käesolevas artiklis selgesõnaliselt nimetatud asutustele ja osalistele.

Artikkel 15

Meetmete tüübid

1. Ühenduse abi kasutatakse selleks, et rahastada programme, projekte ja mis tahes liiki meetmeid, mis aitavad kaasa käesoleva määruse eesmärkidele.
2. Ühenduse abi võib kasutada ka järgmiseks:
 - a) tehnilise abi ja sihipäraste halduskoostöö meetmete rahastamiseks, sealhulgas need koostöö meetmed, millesse on kaasatud avaliku sektori eksperdid, kes on lähetatud liikmesriikidest ning liikmesriikide piirkondlikud ja kohalikud asutused, mis on programmi kaasatud;
 - b) investeeringute ja investeeringutega seotud tegevuse rahastamiseks;
 - c) toetusteks EIPle või muudele finantsvahendajatele kooskõlas artikliga 23 laenude rahastamise, aktsiakapitalisse investeerimise, tagatistfondide või investeerimisfondide jaoks;
 - d) võlakustutusprogrammideks erakorralistel juhtudel vastavalt rahvusvaheliselt kokku lepitud võlakergendusprogrammile;
 - e) valdkondliku või üldise eelarve toetamiseks, kui partnerriigi riiklike kulutuste haldamine on piisavalt läbipaistev, usaldusväärne ja efektiivne ning kui ta on kehtestanud nõuetekohaselt vormistatud valdkonna- või makromajanduspoliitika, mille on heaks kiitnud tema põhilised rahastajad, sealhulgas rahvusvahelised finantseerimisasutused, kui see on asjakohane;
 - f) subsiidiumide andmiseks laenuintressi tasumiseks, eelkõige keskkonnalaenude puhul;
 - g) mittekaubanduslike riskide vastaseks kindlustamiseks;
 - h) ühenduse, liikmesriikide, rahvusvaheliste ja piirkondlike organisatsioonide, muude doonorriikide või partnerriikide asutatud fondi panustamiseks;
 - i) rahvusvaheliste finantseerimisasutuste või piirkondlike arengupankade kapitali panustamiseks;
 - j) kulude rahastamiseks, mis on vajalikud projektide ja programmide tõhusaks haldamiseks ja järelevalveks ühenduse abi saavate riikide poolt;
 - k) mikroprojektide rahastamiseks;
 - l) toiduga varustatuse tagamise meetmeteks.

3. Ühenduse abi ei kasutata üldjuhul maksude, tollimaksude ja muude lõivude tasumiseks.

Artikkel 16

Toetusmeetmed

1. Ühenduse rahastamine võib hõlmata ka kulusid, mis on seotud ettevalmistus-, järelkontrolli-, järelevalve-, auditeerimis- ja hindamistegevusega, mis on otseselt vajalik käesoleva määruse rakendamiseks ning selle eesmärkide saavutamiseks, nt uuringud, kohtumised, teave, teadlikkuse tõstmine, kirjastus- ja koolitustegevus, sealhulgas partneritele suunatud koolitus- ja haridusalased meetmed, mis võimaldavad neil osaleda programmi erinevates etappides, teabevahetuseks vajalike arvutivõrkudega seotud kulud ja muud haldus- ja tehnobikukulud, mis võivad komisjonil programmi haldamise käigus tekkida. Samuti katab see komisjoni delegatsioonide kulud haldustoetusele, mis on vajalik käesoleva määruse alusel rahastatavate toimingute haldamiseks.

2. Need toetusmeetmed ei tarvitse olla hõlmatud mitmeaastase planeerimisega ning seepärast võib neid rahastada väljaspool strateegiadokumentide ja mitmeaastaste näidisprogrammide kohaldamisala. Neid võib aga rahastada ka mitmeaastaste näidisprogrammide raames. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 13 vastu toetusmeetmed, mida mitmeaastased näidisprogrammid ei hõlma.

Artikkel 17

Kaasrahastamine

1. Käesoleva määruse alusel rahastatavad meetmed on kõlblikud kaasrahastamiseks muu hulgas järgmiste osalejate poolt:

- a) liikmesriigid, nende piirkondlikud ja kohalikud ametiasutused ning nende avalik-õiguslikud ja riigi osalusega asutused;
- b) EMP riigid, Šveits ja muud doonorriigid, eelkõige nende avalik-õiguslikud ja riigi osalusega asutused;
- c) rahvusvahelised organisatsioonid, sealhulgas piirkondlikud organisatsioonid, eelkõige rahvusvahelised ja piirkondlikud finantseerimisasutused;
- d) äriühingud, muud eraõiguslikud organisatsioonid ja ettevõtted ning muud valitsusvälised osalised;
- e) partnerriigid ja piirkonnad, kes saavad toetust.

2. Paralleelse kaasrahastamise korral jagatakse projekt või programm mitmeks selgelt eristatavaks alamprojektiks, millest igaüks rahastavad erinevad partnerid, kusjuures kaasrahastamine toimub viisil, mis võimaldab rahastamise lõppotstarvet alati kindlaks teha. Ühise kaasrahastamise korral jagatakse projekti või programmi kogukulud kaasrahastavate partnerite vahel ning vahendid koondatakse selliselt, et projekti või programmi osana

toimuva mis tahes tegevuse rahastamise allikat ei ole võimalik kindlaks teha.

3. Ühise kaasrahastamise korral võib komisjon võtta vastu ja hallata vahendeid ühismeetmete rakendamise eesmärgil lõike 1 punktides a, b ja c osutatud asutuste nimel. Kõnealuseid vahendeid käsitakse assigneeritud tuludena vastavalt määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 artiklile 18.

Artikkel 18

Haldusmenetlused

1. Komisjon rakendab käesolevast määrusest tulenevad meetmed kooskõlas määrusega (EÜ, Euratom) nr 1605/2002.

2. Kaasrahastamise korral ja teistel nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib komisjon usaldada avalikule võimule omased ülesanded, eelkõige eelarve rakendamise seotud ülesanded määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 artikli 54 lõike 2 punktis c osutatud asutustele, kui neid tunnustatakse rahvusvaheliselt, nad vastavad rahvusvaheliselt tunnustatud juhtimis- ja kontrollisüsteemidele ning nende üle teostab järelevalvet avalik võim.

3. Komisjon võib sõlmida raamlepinguid partnerriikidega, milles nähakse ette kõik meetmed, mida on vaja ühenduse abi tõhusaks rakendamiseks ja ühenduse finantshuvide kaitsmiseks.

4. Detsentraliseeritud juhtimise korral võib komisjon otsustada kasutada toetust saava partnerriigi või -piirkonna hanke- või toetusmenetlusi järgmistel tingimustel:

- a) toetust saava partnerriigi või -piirkonna menetlus vastab läbipaistvuse, proportsionaalsuse, võrdse kohtlemise ja mittediskrimineerimise põhimõtetele ning välistab huvide konfliktid;
- b) toetust saav partnerriik või piirkond kohustub korrapäraselt kontrollima, et ühenduse eelarvest rahastatavad toimingud on nõuetekohaselt rakendatud, võtma asjakohased meetmed eeskirjade eiramise ja pettuste vältimiseks ning vajaduse korral algatama kohtumenetluse alusetult makstud vahendite sissenõudmiseks.

Artikkel 19

Eelarvekohustused

1. Eelarvekohustuste aluseks on artikli 9 lõike 6, artikli 12 lõike 1, artikli 13 lõike 1 ja artikli 16 lõike 2 kohaselt tehtud komisjoni otsused.

2. Mitut eelarveaastat hõlmavate meetmete eelarvekohustused võib jagada mitme aasta peale jaotatud iga-aastasteks osamakseteks.

3. Ühenduse rahastamise õiguslik vorm võib muu hulgas olla üks järgmistest: rahastamiskokkulepe, toetusleping, hankleping, tööleping.

Artikkel 20

Ühenduse finantshuvide kaitsmine

1. Mis tahes käesolevast määrusest tulenevad lepingud sisaldavad sätteid, mis tagavad ühenduse finantshuvide kaitse, eelkõige seoses eeskirjade eiramise, pettuse, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevusega, kooskõlas nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrusega (EÜ, Euratom) nr 2988/95 (Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta) ⁽¹⁾, nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrusega (Euratom, EÜ) nr 2185/96 (mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest) ⁽²⁾ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta määrusega (EÜ) nr 1073/1999 Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdluste kohta ⁽³⁾.

2. Lepingud annavad komisjonile ja kontrollikojale selgesõnaliselt õiguse ühenduse vahendeid saanud töövõtja või alltöövõtja kontrollimiseks, sealhulgas dokumentide kontrollimiseks ja kohapealseks auditeerimiseks. Samuti annavad nad komisjonile selgesõnalise loa kohapealsete kontrollide ja ülevaatuste tegemiseks vastavalt määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96.

3. Kõik ühenduse abi rakendamise tulenevad lepingud tagavad komisjoni ja kontrollikoja lõikest 2 tulenevad õigused lepingute täitmise ajal ja pärast seda.

Artikkel 21

Osalemine pakkumistes ja lepingutes

1. Taotlusi käesoleva määruse kohaselt rahastatavate hanke- ja toetuslepingute sõlmimiseks võivad esitada kõik ühenduse liikmesriikide, käesoleva määruse alusel toetust saavate riikide, ühinemiseelse abi rahastamisvahendi (kehtestatud nõukogu 17. juuli 2006. aasta määrusega (EÜ) nr 1085/2006, millega luuakse ühinemiseelse abi rahastamisvahend) ⁽⁴⁾ alusel toetust saavate riikide või EMP liikmesriikide kodanikud ja juriidilised isikud, kelle elu- või asukoht on nimetatud riikides.

2. Komisjon võib nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel lubada naaberriikidega traditsioonilisi majandus-, kaubandus- ja geograafilisi sidemeid omava riigi kodanike ja juriidiliste isikute, kelle elu- või asukoht on nimetatud riigis, osalemist ning muu päritoluga tarnete ja materjalide kasutamist.

3. Taotlusi käesoleva määruse kohaselt rahastatavate hanke- ja toetuslepingute sõlmimiseks võivad samuti esitada kõik muud kui lõikes 1 osutatud liikmesriikide kodanikud või juriidilised isikud, kelle asukoht on nimetatud riigis, kui välisabile on kehtestatud vastastikune juurdepääs. Vastastikune juurdepääs kehtestatakse alati, kui riik loeb võrdväärsel alusel abikõlblikuks nii liikmesriigid kui ka abisaaja maa.

Vastastikune juurdepääs ühenduse välisabile tagatakse spetsiaalse otsusega asjaomase riigi või asjaomaste riikide regionaalse rühma kohta. Nimetatud otsuse teeb komisjon artikli 26 lõikes 2 osutatud korras ja see kehtib vähemalt ühe aasta.

Vastastikuse juurdepääsu tagamine ühenduse välisabile põhineb ühenduse ja teiste doonorriikide võrdlusel ning viiakse läbi sektori või kogu riigi tasandil, olgu selleks siis doonor- või abisaaja maa. Otsus anda doonorriigile vastastikune juurdepääs sõltub asjaomase doonorriigi antud abi läbipaistvusest, järjepidevusest ja proportsionaalsusest, sealhulgas selle kvaliteedist ja mahust. Abisaaja maadega konsulteeritakse käesolevas lõikes kirjeldatud protsessi käigus.

4. Taotlusi käesoleva määruse alusel rahastatavate hanke- ja toetuslepingute sõlmimiseks võivad esitada rahvusvahelised organisatsioonid.

5. Lepingute sõlmimise menetlustega seoses esitatud eksperdid ei pea vastama eespool sätestatud kodakondsuseeskirjadele.

6. Kõik käesoleva määruse alusel rahastatavate lepingute kohaselt toimuvad tarned ja ostetavad materjalid pärinevad ühendusest või käesoleva artikli kohaselt abikõlblikust riigist. Mõiste "päritolu" on käesoleva määruse tähenduses määratletud ühenduse asjaomastes tollialastes õigusaktides päritolureeglite kohta.

7. Komisjon võib nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel lubada osalemist lõigetes 1, 2 ja 3 osutatutest erinevate riikide kodanikel ja juriidilistel isikutel, kelle elu- või asukoht on lõigetes 1, 2 ja 3 osutatutest erinevates riikides, või muu päritoluga tarnete ja materjalide ostmist, kui on määratud lõikes 6. Erandid võivad olla põhjendatud, kui asjaomaste riikide turgudel ei ole tooted ja teenused kättesaadavad, erakordse tungiva vajaduse tõttu või kui abikõlblikkuse eeskirjad muudaksid projekti, programmi või toimingut teostamise võimatuks või äärmiselt raskeks.

8. Kui ühenduse rahastamine hõlmab toimingut, mida teostatakse rahvusvahelise organisatsiooni kaudu, on osalemine asjaomastes lepingulistes toimingutes vaba kõigile lõigete 1, 2 ja 3 kohaselt abikõlblikele füüsilistele ja juriidilistele isikutele ning kõigile sellise organisatsiooni abikõlblikkuse eeskirjadele vastavatele füüsilistele ja juriidilistele isikutele, kusjuures kõigile doonoritele tagatakse võrdne kohtlemine. Samad reeglid kehtivad tarnete, materjalide ja ekspertide suhtes.

Kui ühenduse rahastamine hõlmab toimingut, mida kaasrahastab liikmesriik, kolmas riik, mille suhtes kohaldatakse lõikes 3 sätestatud vastastikkust, või piirkondlik organisatsioon, on

⁽¹⁾ EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2.

⁽³⁾ EÜT L 136, 31.5.1999, lk 1.

⁽⁴⁾ ELT L 210, 31.7.2006, lk 82.

osalemine asjaomastes lepingulistes toimingutes vaba nii lõigete 1, 2 ja 3 kohaselt abikõlblikele füüsilistele või juriidilistele isikutele kui ka kõigile füüsilistele ja juriidilistele isikutele, kes vastavad sellise liikmesriigi, kolmanda riigi või piirkondliku organisatsiooni abikõlblikkuse eeskirjadele. Samad reeglid kehtivad tarnete, materjalide ja ekspertide suhtes.

9. Kui käesolevast määrusest tulenevalt haldab ühenduse abi ühine juhtorgan, millele on osutatud artiklis 10, on hanke-eeskirjad kehtestatud rakenduseeskirjades, millele osutatakse artiklis 11.

10. Käesoleva määruse kohaselt lepingu saanud pakkujad järgivad peamisi tööalaseid standardeid, mis on sätestatud asjakohastes Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni konventsioonis.

11. Lähtuvalt meetme eesmärkidest ei piira lõiked 1–10 abikõlblike organisatsioonide kategooriate osalust laadi või asukoha alusel.

Artikkel 22

Eelfinantseerimine

Toetusesaajatele tehtud eelfinantseerimismaksetest laekunud intress tuleb viimasest maksest maha arvata.

Artikkel 23

EIP-le või teistele finantsvahendajatele kättesaadavaks tehtud vahendid

1. Artikli 15 lõike 2 punktis c osutatud vahendeid haldavad finantsvahendajad, EIP või muud nende haldamiseks võimelised pangad või organisatsioonid.

2. Komisjon võtab iga juhtumi puhul eraldi vastu lõike 1 rakendussätted, mis käsitlevad riskide jagamist, rakendamise eest vastutava vahendaja tasustamist, kasumi ja vahendite kasutamist ja sissenõudmist ning tegevuse lõpetamist.

Artikkel 24

Hindamine

1. Komisjon hindab korrapäraselt geograafilise ja piiriülese poliitika ja programmide ja valdkondliku poliitika tulemusi ning planeerimise tõhusust, et veenduda eesmärkide täitmisel ja võimaldada koostada soovitusi tulevaste meetmete parandamiseks.

2. Komisjon saadab olulised hindamisaruanded arutamiseks artiklis 26 osutatud komiteele. Neid aruandeid ja arutelusid võetakse arvesse programmi koostamisel ja vahendite eraldamisel.

V JAOTIS

LÕPPSÄTTED

Artikkel 25

Aastaruanne

Komisjon vaatab läbi käesoleva määruse alusel võetud meetmete rakendamisel tehtud edusammud ning esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aastaruande ühenduse abi rakendamise kohta. See aruanne esitatakse ka Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele. See sisaldab teavet eelnenud aastal rahastatud meetmete, järelevalve- ja hindamistegevuse tulemuste ning eelarvekohustuste rakendamise ja maksete kohta riikide, piirkondade ja koostöösektorite lõikes.

Artikkel 26

Komitee

1. Komisjoni abistab komitee.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 4 ja 7.

Otsuse 1999/468/EÜ artikli 4 lõikes 3 sätestatud tähtjaks kehtestatakse 30 päeva.

3. Komitee võtab vastu oma kodukorra.

4. EIPd käsitlevate küsimuste korral võtab komitee toimingutest osa EIP vaatleja.

5. Et lihtsustada dialoogi Euroopa Parlamendiga, teavitab komisjon korrapäraselt Euroopa Parlamenti komitee toimingutest ja varustab teda asjakohaste dokumentidega, sealhulgas päevakorra, meetmete projekti ja koosolekute kokkuvõtetega vastavalt otsuse 1999/468/EÜ artikli 7 lõikele 3.

Artikkel 27

Lisas loetlemata kolmanda riigi osalemine

1. Ühenduse abi ühtsuse ja tõhususe tagamiseks võib komisjon artiklis 12 osutatud tegevusprogrammide liigi või artiklis 13 osutatud erimeetmete vastuvõtmisel otsustada, et riigid, territooriumid ja piirkonnad, mis on kõlblikud saada abi ühenduse muude välisabi instrumentide ja Euroopa Arengufondi vahenditest, on abikõlblikud seoses käesolevast määrusest tulenevate meetmetega, kui rakendatav projekt või programm on ülemaailmsel, piirkondlikku või piiriülest laadi.

2. Artiklis 7 osutatud strateegiadokumentides võib näha ette selle rahastamismeetodi võimaluse.

3. Artikli 14 sätteid abikõlblikkuse kohta ja artikli 21 sätteid hankemenetlustes osalemise kohta kohandatakse, et võimaldada asjaomaste riikide, territooriumide ja piirkondade osalemist.

4. Kui programme rahastatakse erinevate ühenduse välisabi instrumentide sätete alusel, võib hankemenetluses osalemine olla vaba erinevate instrumentide alusel abikõlblike riikide kõigile füüsilistele ja juriidilistele isikutele.

Artikkel 28

Ühenduse abi peatamine

1. Ilma et see piiraks abi peatamist käsitlevate sätete kohaldamist partnerlus- ja koostöölepingutes ja assotsiatsioonilepingutes partnerriikide ja -piirkondadega, kui partnerriik ei järgi artiklis 1 nimetatud põhimõtteid, võib nõukogu komisjoni ettepanekul kvalifitseeritud häälteenamusega võtta asjakohased meetmed partnerriigile käesoleva määruse alusel antava ühenduse abi suhtes.

2. Niisugustel juhtudel kasutatakse ühenduse abi eelkõige selleks, et toetada mitteriiklike osalisi meetmete osas, mille eesmärk on edendada inimõigusi ja põhivabadusi ning toetada partnerriikide demokratiseerimisprotsessi.

Artikkel 29

Lähtesumma

1. Rahastamispakett käesoleva määruse rakendamiseks ajavahemikul 2007–2013 on 11 181 000 000 eurot, mis jaotub järgmiselt:

- a) vähemalt 95 % rahastamispaketist eraldatakse üht või mitut riiki hõlmavatele programmidele, millele osutatakse artikli 6 lõike 1 punkti a alapunktis i;

- b) kuni 5 % rahastamispaketist eraldatakse piiriülese koostöö programmidele, millele osutatakse artikli 6 lõike 1 punkti a alapunktis ii.

2. Eelarvepädevad institutsioonid kinnitavad iga-aastased assigneeringud finantsraamistiku piires.

Artikkel 30

Läbivaatamine

Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule 31. detsembriks 2010 aruande, milles antakse hinnang käesoleva määruse rakendamise esimesele kolmele aastale, vajaduse korral koos õigusloomega seotud ettepanekuga, millega sätestatakse vajalikud parandused, sealhulgas parandused ka artikli 29 lõikes 1 osutatud finantsjaotuses.

Artikkel 31

Kehtetuks tunnistamine

1. Alates 1. jaanuarist 2007 tunnistatakse kehtetuks määrused (EMÜ) nr 1762/92, (EÜ) nr 1734/94 ning (EÜ) nr 1488/96.

2. Kehtetuks tunnistatud määrusi kohaldatakse jätkuvalt 2007. eelarveaastale eelnevate õigusaktide ja kohustuste suhtes.

Artikkel 32

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse 1. jaanuarist 2007 kuni 31. detsembrini 2013.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 24. oktoober 2006

Euroopa Parlamendi nimel
president

J. BORRELL FONTELLES

Nõukogu nimel
eesistuja

P. LEHTOMÄKI

*LISA***Artiklis 1 osutatud partnerriigid**

Alžeeria

Armeenia

Aserbaidžaan

Egiptus

Gruusia

Iisrael

Jordaania

Liibanon

Liibüa

Läänekalda ja Gaza sektori Palestiina omavalitsus

Maroko

Moldova

Süüria

Tuneesia

Ukraina

Valgevene

Venemaa Föderatsioon
